

Programy edukacyjne Wodociągów Krakowskich

tekst: ANNA BIEDRZYCKA, Nowoczesne Budownictwo inżynieryjne, zdjęcia: MPWIK SA w KRAKOWIE

Propagowanie postaw proekologicznych polegających na odpowiedzialnym korzystaniu z zasobów naturalnych, zwłaszcza wody, to cel programów edukacyjnych realizowanych przez Wodociągi Krakowskie. Programy te adresowane są przede wszystkim do dzieci i młodzieży i cieszą się dużym zainteresowaniem, co najlepiej świadczy o ich ciekawej i atrakcyjnej formule.

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji SA w Krakowie skupia się nie tylko na swoim podstawowym zadaniu, jakim jest niezawodne zaopatrzenie mieszkańców aglomeracji krakowskiej w wysokiej jakości wodę, ale jest również zaangażowane społecznie. Ważne miejsce wśród działań tego typu zajmuje edukacja ekologiczna. Chodzi o to, aby lepiej chronić środowisko przez wspólną umiejętność racjonalnego używania wody. Jest to zarazem wkład firmy w zrównoważony rozwój kraju.

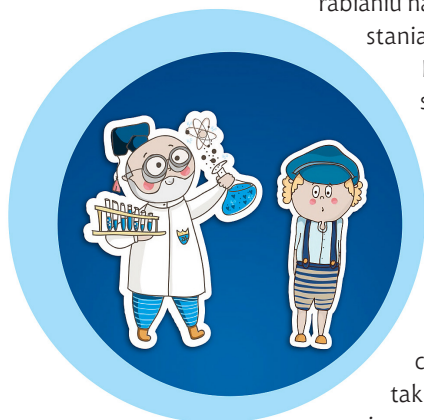
Programy edukacyjne mają charakter autorski. Ich pomysłodawcami są pracownicy Wodociągów Krakowskich. Zadbano o ciekawe pomoce dydaktyczne, oprawę plastyczną i muzyczną, pamiątkowe gadżety i nagrody. Uczestnicy wszystkich programów biorą udział w zajęciach nieodpłatnie. Są one również okazją do odwiedzenia Zakładu Uzdatniania Wody Bielany, gdzie odbywają się zajęcia, zbudowanego jeszcze w 1901 r. Szeroki wachlarz tej działalności sprawia, że Wodociągi Krakowskie zyskują wizerunkowo, a krakowianie coraz powszechniej postrzegają firmę jako bliską ludziom, odpowiedzialną społecznie i nowoczesną.

Spektakl edukacyjny *Wędrówki Kropelki*

Dobre nawyki należy wpajać od najmłodszych lat, dlatego jednym z programów edukacyjnych jest interaktywny teatr dla dzieci przedszkolnych *Wędrówki Kropelki*. Założony efekt edukacyjny polega na uczeniu dzieci przyjmowania aktywnej postawy wobec otaczającego świata i jego ochrony oraz wyrabianiu nawyków odpowiedzialnego korzystania z zasobów naturalnych.

Dziadek Tadek (w tę postać wciela się aktor), ubrany za akademika, tłumaczy przedszkolakom, ubranym przed spektaklem w jedynakowe błękitne stroje, by wyglądały jak kropelki wody, w jaki sposób woda jest czerpana i uzdatniana, zanim trafi do domowych kranów, a później, co trzeba zrobić, żeby ją oczyścić, tak aby z powrotem mogła znaleźć się w rzece. Dzieci nie tylko słuchają

i śpiewają razem z aktorami (drugi aktor gra ciekawskiego Olka, wnuczka Dziadka Tadka), ale też same, przechodząc przez specjalnie przygotowane makiety rur, osad-

ników i zaworów, stają się kropelkami wody. Metaforycznie mówiąc, jak rwąca rzeka przepływają przez imitację płataniny rur. W ten sposób dzieci niejako namacalnie poznają, jak złożonym procesom poddawana jest woda, z której korzystają. W treść przedstawienia wpleciono przesłanie, jakie niesie ze sobą kampania zachęcająca do picia wody kranowej *Dobra woda prosto z kranu*, prowadzona przez Wodociągi Krakowskie.

Program – uruchomiony po raz pierwszy 7 września 2015 r. – kierowany jest do przedszkoli województwa małopolskiego, do zorganizowanych grup liczących od 10 do 25 przedszkolaków w wieku 4–6 lat, znajdujących się pod opieką wychowawców. Rezerwacja terminów odbywa się elektronicznie (<http://wedrowkikropelki.pl/#rezerwacja>), zgodnie z regulaminem uczestnictwa (<http://wedrowkikropelki.pl/regulamin/>). Przedstawienia są grane w wyznaczone poniedziałki miesiąca na terenie Zakładu Uzdatniania Wody Bielany i trwają 75 minut. Scenariusz, wierszyki i piosenki (słowa i muzyka z wykorzystaniem instrumentów, m.in. akordeonu), scenografia oraz rekwizyty zostały przygotowywane specjalnie na potrzeby przedstawienia. O szczegółach programu można przeczytać na stronie <http://wedrowkikropelki.pl/>.

Warsztaty Akademia Kropelki

Inspiracją dla powstania spektaklu *Wędrówki Kropelki* był sukces *Akademii Kropelki*, która zebrała bardzo pochlebne opinie nauczycieli szkół podstawowych. Dla najmłodszych dzieci postanowiono przygotować podobny program, ale z jeszcze większą dozą aktywnej zabawy.

Akademia Kropelki ma już sześćoletnią tradycję – zajęcia zainaugurowano w roku szkolnym 2009/2010 w Zakładzie Uzdatniania Wody Bielany, gdzie rozpoczęło działalność Centrum Edukacji Ekologicznej. *Akademia Kropelki* to prowadzony w ramach tego Centrum cykl cotygodniowych spotkań warsztatowych z uczniami szkół podstawowych z klas I–III. Program warsztatów ma na celu w przystępny sposób przybliżyć dzieciom zagadnienia związane z ochroną najbliższego środowiska, a w szczególności zasobów wodnych. Uczy szacunku dla przyrody i zwiększa świadomość ekologiczną młodego pokolenia, przybliża zagadnienia związane z problematyką uzdatniania wody, a także podpowiada, jak ją szanować i racjonalnie z niej korzystać. Zdobyte umiejętności nie są oceniane tradycyjną oceną szkolną. Każdy uczestnik ma możliwość wykazania się, biorąc udział w konkursach i grach, a także wykonując aktywnie zadania w grupie.

Zgłoszenia przyjmowane są drogą elektroniczną pod adresem kropelka@mpwik.krakow.pl. Każda rezerwacja jest potwierdzana mailem zwrotnym. Nie łączy się klas. Dla szkół spoza Krakowa uruchomiono dodatkowe terminy zajęć. Odbywają się one raz w miesiącu. Więcej informacji można znaleźć na stronie <http://akademiakropelki.krakow.pl/>.

Gry edukacyjne *Niezwykła wyprawa Kropelki*

Spośród innych projektów dla dzieci warto wymienić także serię gier edukacyjnych *Niezwykła wyprawa Kropelki*. W skład serii wchodzi: gra plenerowa, gra planszowa i gra komputerowa. Gra plenerowa adresowana jest do najmłodszych dzieci. W jej trakcie mają one okazję wcielić się w kropelki wody i przeżyć przygodę, rozwiązując po drodze zadania i odpowiadając

na pytania. Gra planszowa przeznaczona jest dla wszystkich bez względu na wiek, jest więc ciekawym sposobem spędzenia czasu w gronie rodziny i przyjaciół, a zarazem niesie walory edukacyjne. Gra komputerowa została wykonana w technologii 3D i przedstawia schematycznie podziemny wodny świat, obrazując procesy uzdatniania i dostarczania wody oraz odbioru i oczyszczania ścieków. Gracz ma do wykonania wiele zadań, musi zbierać wodociągowe odznaki i kluczyki wiedzy oraz odpowiadać na pytania, które umożliwiają przejście przez kolejne etapy gry. Wykonując zadania, uczestnik dowiaduje się m.in., w jaki sposób woda jest uzdatniana i wykorzystywana w życiu codziennym, a także jak to się dzieje, że ścieki, które wypływają z domów, już jako czysta woda trafiają do rzeki. Gra dostępna jest na stronie internetowej: <http://wodociagi.krakow.pl/gr/>.

Przygotowanie gier edukacyjnych było możliwe dzięki przyznaniu Wodociągom Krakowskim nagrody pieniężnej w konkursie Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej *Eko-liderzy 20-lecia*. Konkurs zorganizowany w 2013 r. wieńczył jubileusz 20-lecia WFOŚiGW. *Eko-liderów* wyłoniono spośród 80 uczestników, którymi były gminy i powiaty Małopolski oraz ich spółki komunalne i jednostki organizacyjne realizujące zadania związane z ochroną środowiska i gospodarką wodną, a także szkoły i przedszkola, organizacje pozarządowe oraz właściciele serwisów internetowych i dziennikarze piszący na temat ekologii i ochrony środowiska. Konkurs dotyczył działań ekologicznych zrealizowanych w latach 1993–2013. Wodociągi Krakowskie zwyciężyły w kategorii *Eko-przedsięwzięcie* z zakresu ochrony wód i gospodarki wodno-ściekowej. Nagrodzono projekt rozbudowy i modernizacji płażowskiej oczyszczalni (Oczyszczalnia Ścieków Płaszów II w Krakowie).

Kampania *Dobra woda prosto z kranu*

W Światowy Dzień Wody 22 marca 2013 r. Wodociągi Krakowskie zainaugurowały kampanię pod hasłem *Dobra woda prosto z kranu*. Kampania jest prowadzona nieprzerwanie od trzech lat i adresowana do krakowian, mieszkańców sąsiednich gmin pracujących lub uczących się w Krakowie, a także turystów.

Akcja, mająca roz-powszechnić, po-twierdzić i utrwalić przekonanie, że woda z kranu na-daje się do bezpo-średniego spożycia, prowadzona jest przy użyciu różnorodnych metod, począwszy od ulotek, plakatów, insertów do popularnych dzienników z ważnymi informacjami dotyczą-cymi zawartości substancji mineralnych (krakowska woda posiada spore ilości minerałów – ponad 300 mg składników mineralnych w litrze), a także z sugestywną wizualizacją efektów ekologicznego i ekonomicznego picia wody prosto z kranu. W materiałach obala się mity i stereotypy na temat wody z kranu (np. że zawiera groźne bakterie), przekonując, że woda

w krakowskich kranach jest czysta i zdrowa, gdyż jest uzdatniana według bardzo rygorystycznych norm, a jej jakość jest ściśle monitorowana. W pewnych okresach kursuje tramwaj z systemem identyfikacji wizualnej kampanii na wagonach, a na największych przystankach przesiadkowych komunikacji miejskiej wiszą kampanijne citylighty. Organizowane są dni otwarte ZUW-ów i Centralnego Laboratorium, aby krakowianie mogli bezpośrednio poznać miejsca, w których czuwa się nad jakością wody w Krakowie. Do promowania nawyku picia wody prosto z kranu wykorzystywane są popularne imprezy plenerowe, np. Festiwal Nauki czy pikniki rodzinne, podczas których dzieci bawią się w gry manualne i ruchowe oraz uczestniczą w zajęciach plastycznych poświęconych tematyce wody. Latem spragnieni krakowianie i turyści są częstowani świeżą wodą z plastikowych kubeczków z kampanijnym nadrukiem, rozdawane są przypinki „piję z kranu”. Bieżący program przedsięwzięć oraz materiały edukacyjne tej kampanii znajdują się na stronie: www.prostozkranu.krakow.pl.

Celem kampanii jest podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców Krakowa na temat wysokiej jakości wody z kranu i zachęcenie krakowian do jej picia, zbudowanie i umocnienie wizerunku wody jako produktu bezpiecznego. Kampania ma też budować pozytywny wizerunek Wodociągów Krakowskich przez podkreślanie wysokiej jakości produktów przedsiębiorstwa (kampania produktowa dotyczy wszystkich obszarów działania ze szczególnym uwzględnieniem podstawowego produktu, jakim jest woda). Przyczynia się także do ugruntowania pozycji spółki w branży, budowania relacji lojalnościowych w ramach marketingu wewnętrznego oraz działań public relations.

Wirtualny spacer po obiektach Wodociągów Krakowskich

Bez wychodzenia z domu można zwiedzić obiekty Wodociągów Krakowskich, otwierając stronę <http://mpwik.krakow.pl/439/Wirtualny-spacer/>. W ten sposób zaprezentowano cztery obiekty spółki: Zakład Uzdatniania Wody Raba, Zakład Uzdatniania Wody Rudawa, Zakład Uzdatniania Wody Dłubnia, Oczyszczalnię Ścieków Płaszów. Wirtualna wycieczka odbywa się w trybie manualnym, tzn. sami decydujemy, co i w jakim tempie oglądamy, oraz w trybie automatycznym, tj. z pomocą autopilota. To on prowadzi nas po wybranym obiekcie zgodnie z przebiegiem ciągu technologicznego, a lektor przekazuje najważniejsze informacje o zwiedzanym obiekcie i jego działaniu. Każdy obiekt prezentowany jest poprzez kilkadziesiąt ujęć panoramicznych i zdjęć, które można dowolnie przybliżać i powiększać. Co ważne, technika wirtualnych panoram gwarantuje rzeczywiste odwzorowanie odwiedzanych miejsc.

W podsumowaniu należy podkreślić, że Wodociągi Krakowskie od lat wdrażają działania, które mają na celu ochronę środowiska naturalnego i propagowanie prawidłowych postaw proekologicznych. Edukację ekologiczną uważa się tu za niezwykle ważną w procesie uświadczenia mieszkańcom konieczności ochrony środowiska, w tym zasobów wodnych. Działania kierowane do dzieci uwarżliwiają je od samego początku na potrzeby środowiska, przekazując wiedzę o zależnościach w nim zachodzących, a także uświadcniają im ich własny wpływ na środowisko.

